

**Pelham  
Grenville  
Wodehouse**

---

**Komorník  
v podezření**

---

VYŠEHRA D

Z ANGLICKÉHO ORIGINÁLU  
DO BUTLERS BURGLE BANKS?  
PŘELOŽIL IVAN VÁVRA

Copyright © 1968 by P. G. Wodehouse

Translation © Ivan Vávra, 2013  
Illustrations © Adolf Born, 2013

ISBN 978-80-7429-330-6

## Za sto liber komorníkem

(1)

Služebná, jejíž rodiče se kdysi rozhodli pro výstřední jméno Ivy, krmila kočky v kuchyni zámku Mallow Hall, neboť právě v této době vždy večerely, když vtom uslyšela zvoněk u zadního vchodu. Šla otevřít a uviděla, že příchozí je důstojný gentleman, hovořící hlasem plným a vyzrálým jako dobrý ročník burgundského vína.

„Dobrý večer,“ řekl.

„Dobrý večer, pane,“ odpověděla.

„Jakpak se, děvenko, jmenujete, smím zvědět?“

Ivy řekla, že se jmenuje Ivy, a cizí pán opáčil, že je to hezké jméno, a dodal: „Pan Coleman jest přítomen?“

„Je u sebe v přípravě, pane.“

„Budete tak dobrá a uvedete mne?“

Coleman seděl v lenošce a četl dobrodružný román.

„Tadyhle pán si přeje s vámi mluvit, pane Coleman,“ řekla Ivy a vrátila se ke své práci v kuchyni. Cizinec se pak zeptal pana Colemana, zda by mu popřál sluchu v důležité osobní záležitosti. Navodil přátelskou atmosféru tím, že pana Colemana obdaroval doutníkem, a to ne ledajakým. Horace byl šetrný, ale doutníky měl jen ty nejlepší.

„Appleby jméno mé,“ pravil, „a vy jste jistě zvědav, proč a jak jsem vstoupil do vašeho soukromí. Stručně řečeno,

(25)

pane Colemane, přišel jsem vám nabídnouti výhodnou příležitost, jak si trochu přivydělat.“

Eustace Coleman sice vděčně přijal znamenitý doutník, ale na ostražitosti nepolevil. Doutník ho k ničemu nezavazoval, to muselo být každému jasné. Nikomu nesedne na vějíčku. Cizincova úvodní slova v něm vzbudila podezření, že mu hodlá nabídnout životní pojistku. Za chvíli jistě vytasí z náprsní kapsy malou knížku a vysvětlí mu vše o společnosti, kterou reprezentuje, a o neskonale profitabilním systému zvaném *tontina*, který dovoluje akumulaci úroků v rezervním fondu, čímž prakticky amortizuje platby pojistného, atakdále. Proto si nezávazně odkašlal a čekal, co přijde.

Horace pokračoval.

„Především však mám pro vás důležité sdělení, jež se týká vašeho pana otce.“

„Můj otec? Zemřel, je to právě deset let.“

„V tom vás musím opravit. Nezemřel, nýbrž je velmi vážně nemocen. Přišel jsem, abych vám nabídl, že vás zde zastoupím po dobu vaší nepřítomnosti, až budete muset náhle odcestovat, abyste mu mohl být v době nemoci nablízku a ku pomoci. Asi si říkáte, že Coleman je nenahraditelný, ale ujišťuji vás, že se budu snažit ze všech sil. Rovněž vás ujišťuji, že jsem byl svého času komorníkem v těch nejlepších domech. Nyní jsem ovšem již na odpočinku.“

Jeho řeč pana Colemana notně vylekala a vzbudila pochyby o cizincově duševním zdraví. Vypadal sice jako průměrně solidní tlustoch, ale dobrodružný příběh, který měl právě rozečtený, Colemana poučil, že na první dojem se člověk nikdy nesmí spoléhat; byl to příběh člověka, který vypadal jako neškodný univerzitní docent, ale ve skutečnosti měl na svědomí čtyři vraždy a připravoval pátou. Zachvěl se hrůzou, takže mu popel z doutníku spadl na kalhoty. Horace však rychle vyřešil jeho pochyby dalším vysvětlením.

„Pokládám totiž za životně důležité, abych získal pozici zde na Mallow Hallu, pane Colemane. Jde o věc zásadního významu. Abych to upřesnil a objasnil, sdělím vám jen jedno: pane Colemane, hluboce, zoufale jsem se zamiloval!“

„Jakže?“

„A mou jedinou nadějí jest získat místo zde na zámku, kde moje milovaná prodlévá a je zaměstnána a kde se mi dostane příležitosti být jí neustále nablízku a naklonit si ji, přesvědčit ji, že jsem její ruky hoden. Jistě vás nepřekvapí, že předmětem mé lásky jest Ivy,“ řekl Horace a pomyslel si, že to je opravdu prazvláštní jméno a že to snad nepopletl.

Panu Colemanovi se ulevilo. Cizinec není nebezpečný šílenec. Zamilovanost a manželství pokládal ovšem za pošetilst. Sám měl za sebou manželství, jež nebylo bez úskalí, a nyní byl naprosto spokojený jako vdovec. Ivy ho osobně nezajímala, i když byl ochoten připustit, že má pěknou štíhlou postavu a líbivý obličejík lemovaný bohatou záplavou blondatých vlasů. Věděl však také, že chodí s místním policejním seržantem, a hned Horace na tuto překážku loajálně upozornil. Horace odvětil, že o policajtovi ví, ale pokládá ho za budižkničemu, kterého snadno odstaví.

„To nebude problém, pokud tady budu pevně usazený. Proto jsem si dovolil učinit vám tento návrh.“

„Takže vy byste chtěl, abych dal výpověď?“

„Přesně tak.“

„Ale tu mohu dát jen s měsíční lhůtou.“

„To přece neplatí, když musíte okamžitě odjet k loži těžce nemocného otce. Pan Bond vás jistě uvolní bez zákonné lhůty.“

„Mohl by.“

„Bezpochyby!“

„Nu, neříkám, že by to neudělal...“

Pan Coleman vyfoukl obláček dýmu a přimhouřil oči. Při podobných obchodních konferencích vždycky dojde na mhouření očí.

„A co je v tom pro mne?“ zeptal se.

Horace tu otázku ovšem očekával a začal opatrně: „Deset liber?“

Pan Coleman se usmál shovívavě, jako se usměje člověk, když zaslechne špatný vtip.

„Dvacet?“

Opět tentýž úsměv.

Horaceova šetrná duše se utrápeně zkroutila do uzlíčku, když navrhl „Padesát?“

To bylo hodně velkorysé, ale na Colemana to nezapůsobilo. Naopak, pochybovačně utrousil:

„Povídali.“

„Jaké povídali?“

„Že máte padesátku.“

„Vy si snad myslíte, že nemám?“

„To já vím, že ji nemáte!“

„A jo, tak vy víte? Tak dovolte, abych vám oznámil, že jsem dnes tady na dostihách vyhrál sto liber a mám je tadyhle v té kapse!“

„Nu, to by mohlo postačit,“ řekl pan Coleman s výrazem člověka, který pomocí své inteligence dosáhl výsledku uspokojivého pro všechny účastníky. „Stovka je ta správná číslice.“

Příliš pozdě Horace nahlédl, že byla chyba nechat se vyprovokovat a chvástat se majetkem. Sám vždycky nabádal Ferdieho a ostatní mládence, aby se takové zpozdilosti nikdy nedopustili, jakkoli silné je pokušení.

Samozřejmě by mohl od navržené transakce ustoupit, na celý plán zapomenout, ale Adino vyprávění o pokladech ukrytých v útrobách místní banky ho tak podnítilo, že ústup byl nemožný. Jen beznadějný slaboch by se v té chvíli vzdal.

Zároveň ho pudil i pocit, že by se provinil na kamarádech. O jeho plánu sice zatím nic nevědí, ale svědomí by ho stejně trápilo, kdyby si uvědomil, že jim mohl pomoci

k pěknému výděлку a selhal prostě proto, že se mu nechtělo vložit do podniku základní kapitál. Nemohl by se jim podívat do očí.

Vzdychl. Jeho obchodní partner vyčkával. Nemělo smysl to odkládat. Zaplatil a pan Coleman si uložil peníze do zadní kapsy kalhot.

„Zatím tady počkejte,“ řekl, „já mu to půjdu hned sdělit.“

„Jak mu vysvětlíte, že jsem se tu objevil s tou zprávou o vašem otci?“

„Vidíte, na to jsem vůbec nepomyslel...“

„Vždycky musíte myslet na všechno. Řekněte mu, že jsem váš bratranec!“

„Anebo bratr?“

„Ale kde, nanejvýš bratranec. Na bratra nevypadáte.“

To bylo přesné, neboť pan Coleman byl druhořadý komorník, vychrtlý a ani trochu proplešatělý. Horace nikdy nezanedbával drobné detaily.

Pan Coleman se po chvíli vrátil se zprávou, že zaměstnavatel ničeho nenamítá proti navrhované změně v osobě majordoma a že projevil vlídný soucit a porozumění.

„Samozřejmě vás chce vidět.“

„Ovšem,“ pravil Horace, protože jinak by to ani nešlo.

S Mikem se sešli v pracovně a našli v sobě vzájemné zalíbení. Zvláště Mike se zaradoval. I když byl jaksi nejasně nesvůj a na pohled ztrápený, nemohl nepoznat, že má před sebou prototyp nepřekonatelně dokonalého komorníka.

„Nevím... myslím, že Coleman nezmínil vaše jméno.“

„Appleby, pane.“

„A jste jeho bratranec, pravda?“

„Ano, pane.“

„To je od vás pěkné, že jste se nabídl zastoupit ho, když ta náhlá choroba přepadla vašeho strýce. Je mi líto...“

„Ano, pane, je to velice neblahá situace.“

„Je na tom hodně špatně?“

„Mnoho naděje nezbyvá.“

„Je to ale šťastná náhoda, že jste právě bez závazku. Můžete nastoupit okamžitě?“

„Jenom si zajedu do Londýna pro věci osobní potřeby, pane. Pokud pak jde o doporučení...“

„Ale to není nezbytné.“

„Rád bych vám je předložil, pane,“ prohlásil Horace, jenž byl na svá doporučení pyšný a rád je ukazoval. „Učiním tak hned po mém návratu, pane. Moje poslední místo bylo v domě sira Ruperta Finche a jeho choti ve Shropshiru. Sir Rupert byl velmi laskav a pochvalně ocenil mé služby.“

„Výborně! Řekl jste Finch, ve Shropshiru?“

„Norton Court, pane, nedaleko Bridgenorthu.“

„Není to ten dům, kde došlo k senzačnímu vloupání a odcizení cenných šperků?“

„Ano, pane. Bylo to dokonce v době mého angažmá. Policie to pokládala za práci nějakého výškaře. To jsou ti, co se dovedou vyšplhat po fasádě a vniknou do domu otevřeným oknem. Jako kočka...“

„Asi tomu tak bylo.“

„Dozajista, pane. Ti lumpové jsou neuvěřitelně šikovní. Naštěstí byl sir Rupert dobře pojištěn. Já si tedy teď zajedu domů pro zavazadla a zítra nastoupím.“

Horace odcházel s dobrým pocitem. Mrzelo ho sice, že musel zaplatit sto liber, cítil to přímo jako ránu dýkou do srdce, ale jeho praktický mozek ho přesvědčil, že kdo nehraje, nevyhraje. Byl by ovšem raději, kdyby jeho základní vklad nemusel být tak velký. Trpce uvažoval o zákeřnosti Eustace Colemana a jistě by uvítal, kdyby se dozvěděl, že když běžel se stovkou do banky, uklouzl po banánové slupce a způsobil si výron v kotníku.

Takto přemýšlel cestou do přípravný, která bude od zítřka jeho doménou, aby si tam vyzvedl svůj odložený klobouk. Jaké překvapení však zažil, ubíraje se chodbou k přípravně, když se mu za zády najednou ozval hlas.

„Appleby!“



Tím hlasem byl nemálo vyveden z míry a neuklidnil se ani, když se obrátil a uviděl slečnu Willardovou, kterou poznal jako ošetřovatelku v domě sira Ruperta Finche a jeho choť. Lidé, kteří si ho pamatovali z Norton Courtu, mu za současné situace nebyli vítáni. Dlouhá léta v dobrodružném prostředí ho však naučila nosit masku a neztrácet rozvahu. Nedal proto najevo ani radostný úžas, ani žádnou jinou emoci, nýbrž prostě pravil: „Dobry večer, slečno.“

„To je ale překvapení. Pamatujete se na mě?“

„Ovšem, slečno. Byla jste ošetřovatelkou staré paní, matky sira Ruperta Finche na Norton Courtu.“

„A tady jsem ošetřovatelkou slečny Bondové, tety pana Bonda. Co vás sem přivádí?“

„Ujímám se služby po panu Colemanovi.“

„To je ale zvláštní... Vůbec jsem neslyšela, že by měl v úmyslu opustit toto místo.“

„Byl náhle odvolán. Naléhavé důvody.“

„A vy jste se k tomu náhodou nachomýtl a vzal to za něho?“

„Ne tak docela, slečno,“ usmál se shovívavě. „Já jsem totiž Colemanův bratranec a přijel jsem, abych ho uvědomil o náhlém ochoření jeho otce.“

Jen to vyřkl, už toho litoval a rád by ta slova vzal zpět, neboť si vzpomněl, že přesně tak nastoupil do služby i na Norton Courtu. I tam nebezpečně onemocněl komorníkův otec, a stalo-li se teď totéž na Mallow Hallu, inteligentní slečna Willardová by mohla začít o té historce pochybovat.

Ovšemže se nemýlil. Slečna Willardová uvažovala už dříve, jak mohl onen akrobatický lupič vědět, kde přesně jsou uloženy šperky lady Finchové, a zda by mu tu informaci nemohl poskytnout třeba ten dokonalý komorník, bezmezně důvěryhodný v očích sira Ruperta a jeho choť. Nikomu se tehdy s tou úvahou nesvěřila, neboť domácí

ošetřovatelce nepřísluší ujímat se role domácího detektiva. Podezření ji však nikdy úplně nepustilo.

A nyní tedy zase ožilo. Stejně jako Ada Cootesová a Eustace Coleman, i ona byla pilnou čtenářkou detektivních románů a nelze se divit, že to na ní zanechalo stopy. Co nevěděla o metodách kriminálních živlů, dalo by se napsat na plochu jediné krevní skvrny. Až dosud byl Horace lehce podezřelý, ale teď se dostal do úplně jiné kategorie, jako to, čemu se v románech říká domácí komplic, krtek, a pátá kolona. Podařilo se mu to na Norton Courtu a nyní to plánuje podruhé.

„Rozumím,“ řekla jakoby nic, neboť i ona si dokázala nasadit masku. „Určitě se vám tady bude líbit.“

„I já jsem o tom přesvědčený, slečno. Pan Bond zdá se být velice příjemný gentleman a já se dokonale vyznám ve své práci.“

Jill s tím v duchu souhlasila, jestliže mluvil o té práci, o které se domnívala, že mluví. Jen ji opustil, hned si pospíšila za Mikem do pracovny. Navzdory tomu jeho přezíravému chování během posledních týdnů musí Mikea varovat, řekla si ta dobrosrdečná dívka, a vpadla do pracovny plna vzrušení a odhodlání překazit zločinný plán.

Mike seděl za psacím stolem, zahrabán v papírech. Unaveně zvedl hlavu a řekl jen: „Ano?“

Bylo to, jako by jejímu odhodlání nastavil nohu nebo jí vchrstl do tváře sklenici ledové vody. Zarazila se, pokorená a zuřivá.

„Ano?“ řekl hlasem, kterým jí dal jasně najevo, že jenom pohled na ni je mu nepříjemný. A to byl člověk, který by ji byl před čtrnácti dny požádal o ruku, skoro tak učinil, kdyby je nebyli vyrušili. Dobře znala ten druh hlasu, chraptivý a zadržlý, kterým typicky mluvili žadatelé o ruku. Už jich několik odmítla, vždy z dobrých důvodů, a všichni začali tím hlasem, jako když je bolí v krku. Mike byl z nich snad nejdokonalejší.

Nutilo ji to, aby na něho vypálila ze všech kanonů, jistě na to měla právo, ale ovládla se a řekla spořádaně: „Můžu ti něco říct, na minutu?“

„Ano?“ opakoval to slovo tak, že si Jill v té chvíli přála, aby si Horace Appleby a jeho druzi odnesli jedné noci veškeré domácí zařízení z Mallow Hallu, aby si to Mike pamatoval, že říkat „Ano?“ dívkám, které mu přispěchaly na pomoc, je velká chyba a že se to vymstí. Ještě by Horaceovi doporučila nejcennější kousky a pomohla by mu s pakováním.

„Ale nic... Vlastně to ani nestojí za řeč,“ řekla.

## O B S A H

|  |     |
|--|-----|
| 1. Nepřizpůsobivost amerického pistolníka . . . . .      | 7   |
| 2. Mike Bond, pán na Mallow Hallu . . . . .              | 11  |
| 3. Za sto liber komorníkem . . . . .                     | 25  |
| 4. Horace prchá před pomstou Charlieho Yosta . . . . .   | 34  |
| 5. Nečekaná žádost o ruku . . . . .                      | 45  |
| 6. Neblahá situace v bance . . . . .                     | 63  |
| 7. Polepšený hříšník . . . . .                           | 75  |
| 8. Návrat Charlieho Yosta . . . . .                      | 85  |
| 9. Noc plná dobrodružství . . . . .                      | 99  |
| 10. Horace telefonuje panu Bondovi . . . . .             | 111 |
| 11. Superintendant Jessop a noční uzávěrka . . . . .     | 118 |
| 12. Mike Bond se stává spolupachatelem . . . . .         | 127 |
| 13. „Cos udělal s tím kufrem?“ zeptala se teta . . . . . | 137 |
| 14. Svatokrádežný pokus o domovní prohlídku . . . . .    | 149 |
| 15. A zase se na prahu objevila Ivy . . . . .            | 157 |

# P. G. Wodehouse

## Komorník v podezření

Z anglického originálu *Do Butlers Burgle Banks?* (Simon and Schuster) přeložil Ivan Vávra. Ilustrace Adolf Born. Typografie Vladimír Verner. Vydalo nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o., roku 2013 jako svou 1150. publikaci. Vydání první. AA 6,5. Stran 168. Odpovědná redaktorka Marie Válková. Vytiskla tiskárna Finidr, spol. s r. o.  
Doporučená cena 248 Kč

Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.  
Praha 3, Víta Nejedlého 15  
e-mail: [info@ivysehrad.cz](mailto:info@ivysehrad.cz)  
[www.ivysehrad.cz](http://www.ivysehrad.cz)

ISBN 978-80-7429-330-6